

Dragi popotnik in obiskovalec Slovenije!

Pozdravljamo te člani Društva prijateljstva Slovenije in Azerbajdžana. Toplo nam je pri srcu, da si se odločil obiskati našo majhno, a čudovito deželo! Prepotoval si veliko razdaljo. Iskreno dobrodošel! Ko se boš vozil od našega glavnega mesta Ljubljana proti Novi Gorici, se bo pred tabo odprla čudovita Vipavska dolina. Tu je doma sredozemsko rastje, trta, sadje vseh vrst, oljke in fige, odlično vino. Pa

tudi burja, svež veter, zaradi katerega so korci na strehah obteženi s kamni in pred katerim se hiše branijo s polkni na oknih in v strnjenih vasicah. V bližini Nove Gorice se nad dolino radi razpenjajo jadralci in padalci z vsega sveta, saj jim to omogoča edinstvena

kombinacija oblike površja (rob Trnovske planote) in ugodnega podnebja z vzgonskimi vetrovi. Dragi obiskovalec, uživaj v lepotah naše male dežele in bodi dobrodošel.

Čeprav sta najini domovini tako oddaljeni in različni, imata tudi nekaj skupnega: ta vez se je stkala med drugo svetovno vojno. Tedaj so se v vrstah slovenskih partizanov borili tudi pripadniki drugih narodov. Posebej številni so bili borci iz nekdanje Sovjetske zveze. Med slovenske partizane so pribežali iz ujetništva in vojaških enot, ki so jih Nemci formirali iz zajetih borcev sovjetske armade in jih nato poslali v Italijo, v Furlanijo, kot pomoč nemškim enotam v boju zoper partizansko gibanje. Iz takih sovjetskih borcev, ki so pribežali v slovenske vrste, se je v okviru IX korpusa formiral t.i. »Ruski bataljon«. Štel je okoli 800 moških, ki so se odlikovali z izjemnim pogumom. V bojih zoper nemške okupatorje je padlo 160 borcev, največ v bojih za Trst v aprilu in maju 1945. Pokopani so v številnih krajih, povsod tam, kjer so se bili hudi boji. Njim na čast in v spomin je na partizanskem spomeniku na Trnovem pri Gorici postavljena kamnita plošča z vklesanimi 135 imeni padlih borcev »Ruskega bataljona«.

Na spomeniku na Trnovem je vklesano tudi ime **Mehdi Husejnzade** s partizanskim imenom **Mihajlo**. V nemško ujetništvo je prišel v bojih za Stalingrad. Nemci so ga poslali v vojaško enoto, ki so jo za boj zoper partizane formirali iz ujetih sovjetskih borcev. Po premestitvi enote jeseni leta 1943 v Furlanijo je kmalu prišel v stik s slovenskimi partizani in februarja 1944 organiziral skupinski pobeg 150 tovarišev. V IX. korpusu je deloval kot obveščevalec in diverzant Gradnikove brigade.

Bil je izjemno pogumen in drzen, njegove akcije, so sovražniku povzročale številne izgube, veliko škode in sejele strah v okupatorjevih vrstah. Najbolj drzne, uspešne in znane diverzantske akcije so bile naslednje: 2. aprila 1944 je miniral kinodvorano na Opčinah pri Trstu; 23. aprila 1944 je miniral častniški dom v Trstu; v Trstu je miniral šest vojašnic, dve električni centrali, zgradbo fašističnega lista "Il Piccolo". Vodil je minersko četo, ki je rušila transportne zveze ter tako onemogočala prevoz nemških sil na fronto v Italiji, posebej med njihovo ofenzivo Gotske linije v Apeninih. Anglo-ameriška misija pri IX. Korpusu mu je večkrat izrekla priznanje za njegove akcije, med slovenskim ljudstvom pa se je širilo spoštovanje in občudovanje. Padel je 2. novembra 1944 v

Vitovljah, kjer se je na poti k svoji enoti v Trnovski gozd ustavil čez noč, da si odpočije. Nemci so tisto noč nepričakovano obkoli Vitovlje, Mihajlu se žal ni uspelo prebiti iz obroča, padel je na robu vasi.

Domačini so ga pokopali na pokopališču v Šempasu, a Mihajlovi tovariši iz »Ruskega bataljona« so ga v noči na 19. november izkopali in truplo prenesli v Čepovan, kjer so ga pokopali z vsemi vojaškimi častmi. Danes leži v grobu skupaj še z drugimi enaintridesetimi borci. Na spomeniku piše: "Spi, naš dragi Mehdi, heroj azerbajdžanskega naroda, Tvoj podvig v imenu svobode bo vedno ostal v srcih Tvojih prijateljev!"

Mihajlo je pokopan v Čepovanu

Spomenik v Šempasu

Mihajlo je v enem izmed pisem sestri napisal: "Če je potrebno umreti za domovino, potem bom umrl kot heroj!" Predsedstvo Sovjetske zveze mu je po smrti Stalina, 11. aprila 1957, podelilo naziv heroja Sovjetske zveze. Domačini Vitovelj so mu z Območnim odborom Združenja borcev Nova Gorica 3. julija 1983 postavili spomenik na kraju, kjer je padel. Leta 2007 sta Azerbajdžan in Mestna občina Nova Gorica postavila v Šempasu Mihajlu na čast spomenik, ki ga je izdelal kipar Akif Asgarov, leta 2011 pa uredila še spominski muzej. Na njegov grob v Čepovan, k spomenikom na Trnovo, v Vitovlje ter v Šempas zadnja leta redno, organizirano in spontano prihajajo državljani Azerbajdžana. Heroj Mihajlo je padel za svojo in našo domovino, zato ga slovensko ljudstvo spoštuje ter skrbi za njegov grob, spomenik ter muzej.

Dobrodošli v Sloveniji!